

Pradžia > ... > Pinigai Ir Piniginiai Reikalavimai > Ieškiniai Dėl Nedidelių Sumų > Estonia

Ieškiniai dėl nedidelių sumų

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Estija

1 Ar numatyta konkreti reikalavimų dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra?

Nacionalinės procesinės taisyklės dėl teisminių procedūrų civilinėse bylose yra nustatytos [Civilinio proceso kodekse](#) (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*).

Pagal Civilinio proceso kodekso 403 straipsnį teismas, bylos šalims sutinkant, gali priimti sprendimą nerengdamas posėdžio.

Pagal Civilinio proceso kodekso 404 straipsnį teismas gali nurodyti, kad byla, kurioje ieškinyje turi piniginę vertę, būtų nagrinėjama rašytinio proceso tvarka, jei ieškinio vertė neviršija 4 500 EUR sudarančios pagrindinio reikalavimo sumos ir 8 000 EUR – pagrindinio reikalavimo kartu su šalutiniais reikalavimais sumos.

Pagal Civilinio proceso kodekso 405 straipsnį teismas naudoja sąžiningą diskreciją ir gali nagrinėti ieškinį supaprastinto proceso tvarka, laikydamasis tik bendrųjų Kodekse nustatytų proceso principų, jei atitinkamas ieškinyje turi piniginę vertę ir ieškinio vertė neviršija 3 500 EUR sudarančios pagrindinio reikalavimo sumos ir 7 000 EUR – pagrindinio reikalavimo kartu su šalutiniais reikalavimais sumos.

Ieškovui prašant, ieškinyje dėl pinigų pagal vekselį ar čekį sumokėjimo arba ieškinyje dėl hipotekos, laivo hipotekos ar registruoto įkeitimo sandorio priverstinio vykdymo nagrinėjamas dokumentinio proceso tvarka, jeigu visi reikalavimą pagrindžiantys elementai gali būti įrodyti dokumentais ir jeigu reikiami dokumentai pridedami prie ieškinio arba ieškovas juos pateikia per teismo nustatytą laikotarpį.

1.1 Procedūros taikymo sritis, didžiausia reikalavimo suma

1.2. Jei bylos šalys sutinka, teismas gali nurodyti civilinę bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka, nepriklausomai nuo bylos tipo ir vertės.

Teismas gali nurodyti taikyti rašytinį procesą be šalių sutikimo, jei ieškinyje byloje turi piniginę vertę ir ieškinio vertė neviršija 4 500 EUR sudarančios pagrindinio reikalavimo sumos ir 8 000 EUR – pagrindinio reikalavimo kartu su šalutiniais reikalavimais sumos.

Supaprastintas procesas gali būti taikomas, jei ieškinyje turi piniginę vertę ir ieškinio vertė neviršija 3 500 EUR pagrindinio reikalavimo sumos ir 7 000 EUR pagrindinio reikalavimo kartu su šalutiniais reikalavimais sumos.

Kai ieškinyje dėl pinigų pagal vekselį ar čekį sumokėjimo arba ieškinyje dėl hipotekos, laivo hipotekos ar registruoto įkeitimo sandorio priverstinio vykdymo nagrinėjamas dokumentinio proceso tvarka, jokios ribinės vertės nėra nustatyta.

1.2 Procedūros taikymas

Prašymai pagal Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą gali būti teikiami teismui

elektroninomis priemonėmis arba per pašto paslaugų teikėją. Prašymai gali būti elektroninomis priemonėmis pateikiami per tuo tikslu sukurtą informacinę sistemą (viešoji e. failų sistema (*Avalik e-toimik*), <https://www.e-toimik.ee/>) arba e. laiške, siunčiamame nurodytu e. pašto adresu. Estijos teismų kontaktiniai duomenys pateikiami *Teismų svetainėje*. Prašymą turi pasirašyti siuntėjas. Elektroninomis priemonėmis teikiami prašymai turi būti pasirašyti siuntėjo skaitmeniniu parašu arba siunčiami panašiu saugiu būdu, kuriuo galima nustatyti siuntėjo tapatybę. Prašymai elektroninomis priemonėmis taip pat gali būti teikiami faksu ar kita forma, kuria galima parengti raštą, su sąlyga, kad rašytinio dokumento originalas būtų teismui pateiktas nedelsiant. Kai laikomasi supaprastinto proceso tvarkos, teismas gali netaikyti teisinių nuostatų dėl prašymų pateikimo formos reikalavimų.

Kai, bylos šalims sutinkant, teismas nurodo taikyti rašytinį procesą pagal Civilinio proceso kodekso 403 straipsnį, teismas kuo greičiau nustato terminą, per kurį galima pateikti prašymus ir dokumentus, nustato sprendimo paskelbimo datą ir apie tai informuoja bylos šalis. Savo duotą sutikimą, kad būtų taikomas rašytinis procesas, bylos šalys gali atšaukti tik jei iš esmės pasikeičia proceso aplinkybės. Jei bylos šalis teismui nepraneša, ar sutinka, kad būtų taikomas rašytinis procesas, daroma prielaida, kad ji pageidauja, jog byla būtų nagrinėjama teismo posėdyje.

Pagal Civilinio proceso kodekso 404 straipsnį teismas, nuroydamas taikyti rašytinį procesą byloje, kurioje ieškinys turi piniginę vertę, nustato prašymų ir dokumentų pateikimo terminą, nustato sprendimo paskelbimo datą ir apie tai informuoja bylos šalis. Teismas gali pakeisti terminą, kai tai reikalinga dėl pasikeitusių proceso aplinkybių. Teismas atšaukia rašytinio proceso taikymą, jei mano, kad bylos šaliai būtina asmeniškai atvykti ir paaiškinti faktines aplinkybes, kuriomis grindžiamas ieškinys. Bylos šalis, prašanti būti išklaudyta, bus išklaudyta nepriklausomai nuo to, ar yra nurodyta taikyti rašytinį procesą.

Pagal Civilinio proceso kodekso 405 straipsnio 3 dalį teismas gali nagrinėti ieškinį supaprastinto proceso tvarka – konkrečios nutarties dėl to priimti nereikia. Naudodamasis sąžininga diskrecija ir nagrinėdamas ieškinį supaprastinto proceso tvarka teismas laikosi tik bendrųjų proceso principų. Per supaprastintą procesą teismas užtikrina, kad būtų gerbiamos proceso šalių pagrindinės teisės ir laisvės ir pagrindinės procesinės teisės, ir išklauso šalį, jei ji to prašo. Tam nebūtina surengti teismo posėdžio. Proceso šalys vis tiek turi būti informuotos apie jų teisę būti teismo išklaudytoms. Teismas gali supaprastinti procesą, tačiau to daryti neprivalo.

Nagrinėdamas ieškinį supaprastinto proceso tvarka teismas, be kita ko, gali:

- saugoti procesinių veikslių protokolus tik tiek, kiek, teismo manymu, tai reikalinga, ir nesuteikti teisės pareikšti prieštaravimų dėl tokių protokolų;
- nustatyti terminus, kurie skiriasi nuo įstatymų nustatytų terminų;
- taip pat įstatymuose nenurodytus asmenis pripažinti proceso šalies atstovais pagal sutartį;
- netaikyti teisinių nuostatų dėl įrodymų pateikimo ir rinkimo formos reikalavimų, taip pat įrodymais pripažinti įrodinėjimo priemones, kurios pateiktos be priesaikos, įskaitant proceso šalių pareiškimus;
- netaikyti teisinių nuostatų dėl procesinių dokumentų įteikimo reikalavimų ir dėl proceso šalių dokumentų pateikimo formos, išskyrus pranešimo apie ieškinį įteikimą atsakovui;
- atsisakyti rašytinio ikiteisminio proceso ar teismo posėdžio;
- savo iniciatyva rinkti įrodymus;
- priimti sprendimą byloje be aprašomosios ar motyvuojamosios dalies;
- paskelbti byloje priimtą sprendimą nedelsiant vykdytinu net ir įstatymų nenumatytais atvejais ar be įstatymų nurodytos užtikrinimo priemonės.

Kai civilinės bylos vertė neviršija ribinės vertės, iki kurios taikoma supaprastinto proceso tvarka, taikomos supaprastinto proceso nuostatos, taip pat tuo atveju, kai apskundžiamas per supaprastintą procesą priimtas sprendimas. Taip yra ir nagrinėjant civilinę bylą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 861/2007, nustatantį Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą (OL L 199, 2007 7 31, p. 1), tiek, kiek ji nėra reglamentuojama šio reglamento. Pagal šį reglamentą byla gali būti nagrinėjama atitinkamą jurisdikciją turinčio apylinkės teismo (*maakohus*).

Dokumentinis procesas taikomas ieškovo prašymu, jeigu visi reikalavimą pagrindžiantys elementai gali būti įrodyti dokumentais ir jeigu reikiami dokumentai pridedami prie ieškinio arba ieškovas juos pateikia per teismo nustatytą terminą.

Elektroninės dokumentų įteikimo priemonės, kuriomis galima naudotis siunčiant dokumentus Estijos teismams,

yra elektroninė informacinė sistema (<https://www.e-toimik.ee/>) ir dokumentų įteikimas e. paštu arba faksu. Kai dokumentas teismui siunčiamas faksu, išsiuntus faksogramą turi būti nedelsiant teismui pateiktas rašytinio dokumento originalas. Jei dėl teismo sprendimo paduodamas apeliacinis skundas, apeliacinio skundo originalas turi būti pateiktas per 10 dienų.

Prašymą ar kitą procesinį dokumentą, proceso šalies atsiųstą e. paštu, net ir neatitinkantį pasirašymo skaitmeniniu parašu reikalavimų, teismas gali laikyti pakankamu, jeigu teismas neabejoja siuntėjo tapatybe arba dokumento siuntimo faktu, visų pirma tais atvejais, kai ta pati proceso šalis toje pačioje byloje jau yra siuntusi teismui skaitmeniniu parašu pasirašytus dokumentus iš to paties e. pašto adresu arba kai teismas yra sutikęs, kad prašymai ar kiti dokumentai galėtų būti jam pateikti ir šiuo būdu.

Išankstinis sutikimas taip pat gali būti duodamas elektroninėmis priemonėmis per elektroninę informacinę sistemą (<https://www.e-toimik.ee/>), e. paštu arba faksu. Sutikimas, kad dokumentai būtų įteikiami elektroninėmis priemonėmis, pagal Europos ieškinių dėl nedidelių sumų reglamento 13 straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktį taip pat gali būti pateiktas teismui kartu su prašymu taikyti Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą.

Paprastai procesiniai dokumentai advokatams, notarams, antstoliams, bankroto administratoriams ir valstybės ar vietos valdžios institucijoms turi būti įteikiami elektroninėmis priemonėmis per tam skirtą informacinę sistemą. Dokumentus įteikti kitais būdais leidžiama tik kai yra pagrįsta priežastis tai daryti.

Apeliacinis skundas dėl teismo sprendimo, priimto per Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, gali būti pateiktas apygardos teismui (*ringkonnakohus*), kurio jurisdikcija apima apylinkės teismą, priėmusį sprendimą per Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą. Apeliacinis skundas turi būti pateiktas raštu ir jame turi būti nurodyta:

1. teismo, priėmusio skundžiamą sprendimą, pavadinimas, sprendimo data ir civilinės bylos numeris;
2. aiškiai suformuluotas apelianto prašymas, kuriame nurodoma, kiek apeliantas ginčija pirmosios instancijos teismo sprendimą ir kokį sprendimą apeliantas prašo priimti apygardos teismo;
3. apeliacinio skundo motyvai;
4. skundžiamo sprendimo įteikimo laikas.

Apeliacinio skundo motyvuose turi būti nurodyta:

1. teisės nuostata, kurią pirmosios instancijos teismas pažeidė savo sprendime ar formuluodamas savo sprendimą, arba faktinės aplinkybės, kurias pirmosios instancijos teismas neteisingai ar nepakankamai nustatė;
2. teisės nuostatos pažeidimo arba neteisingo ar nepakankamo teisinių aplinkybių nustatymo priežastis;
3. įrodymai, kuriais apeliantas nori pagrįsti kiekvieną faktinį tvirtinimą.

Dokumentiniai įrodymai, kurie nebuvo pateikti pirmosios instancijos teismui ir kuriuos apeliantas teismo prašo priimti, pridedami prie apeliacinio skundo.

Jeigu kaip apeliacinio skundo motyvai nurodomos naujos faktinės aplinkybės ir nauji įrodymai, apeliaciniame skunde turi būti nurodyta priežastis, dėl kurios tos naujos faktinės aplinkybės ir nauji įrodymai nebuvo pateikti pirmosios instancijos teismui.

Jeigu apeliantas pageidauja, kad teismas apklaustų liudytoją arba paimtų proceso šalies parodymus davus priesaiką, arba surengtų ekspertizę ar patikrinimą, tai turi būti nurodyta apeliaciniame skunde ir turi būti nurodyta, dėl kokių priežasčių to prašoma. Šiuo atveju apeliaciniame skunde turi būti nurodyti liudytojų ar ekspertų vardai, pavardės, adresai ir kontaktiniai duomenys, jei žinomi.

Jeigu apeliantas pageidauja, kad byla būtų nagrinėjama teismo posėdyje, jis turi tai nurodyti apeliaciniame skunde. Jei to nepadaro, daroma prielaida, jog jis sutinka, kad byla būtų išspręsta rašytinio proceso tvarka. Teismas apeliacinį skundą įteikia kitai proceso šaliai ir nustato terminą, iki kurio ji turi pateikti savo poziciją.

Dėl prašymo, kad būtų peržiūrėtas teismo sprendimas pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros reglamentą, teismas sprendžia priimdamas sprendimą. Prireikus prašymas nagrinėjamas teismo posėdyje. Jei prašymas bus priimtas, Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra bus tęsiama taip, kaip buvo prieš priimant tą teismo sprendimą. Apygardos teismui gali būti paduodamas apeliacinis skundas dėl teismo

sprendimų, kuriais atmestas prašymas peržiūrėti teismo sprendimą. Apeliaciniai skundai dėl apygardos teismo priimtų apeliacinių sprendimų gali būti teikiami Aukščiausiajam Teismui (*Riigikohus*) tik tuo atveju, jei apygardos teismas apeliacinį skundą atmetė.

Valstybės rinkliavos dydis nustatomas remiantis civilinės bylos verte, kuri nustatoma pagal reikalavimo sumą. Apskaičiuojant civilinės bylos vertę, prie pagrindinio reikalavimo sumos pridedama šalutinių reikalavimų suma. Jeigu paduodamas prašymas dėl Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros siekiant išieškoti delspinigius, kurie dar netapo mokėtini, prie nurodytos sumos reikia pridėti sumą, atitinkančią vienų metų delspinigių sumą. Valstybės rinkliavos dydis nustatomas pagal gaunamą galutinę pinigų sumą (civilinės bylos vertė) ir pagal [Valstybės rinkliavų įstatymo \(riigilõivuseadus\) 1 priede](#) pateiktą lentelę, kaip nurodyta šio įstatymo 59 straipsnio 1 dalyje.

Valstybės rinkliava turi būti sumokėta nuo pusės ieškinio vertės, kai teikiamas prašymas peržiūrėti teismo sprendimą procese pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros reglamentą. Ši valstybės rinkliava yra ne mažesnė kaip 100 EUR ir ne didesnė kaip 2 100 EUR.

Paduodant apeliacinį skundą turi būti, atsižvelgiant į apeliacinio skundo apimtį, sumokėta tokia pati valstybės rinkliavos suma, kokia buvo sumokėta iš pradžių paduodant prašymą dėl Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros apylinkės teisme. Kai paduodamas apeliacinis arba kasacinis skundas dėl teismo sprendimo, priimto dokumentinio proceso tvarka, arba dėl laikino ar dalinio sprendimo, priimto su išlyga, daroma prielaida, kad bylos vertė sudaro ketvirtadalį pirmosios instancijos bylos vertės.

Kai paduodamas kasacinis skundas Aukščiausiajam Teismui, turi būti, atsižvelgiant į skundo apimtį, sumokėta valstybės rinkliava, lygi 1 proc. civilinės bylos vertės. Valstybės rinkliavos dydis nustatomas pagal Valstybės rinkliavų įstatymo 59 straipsnį. Ši valstybės rinkliava yra ne mažesnė kaip 100 EUR ir ne didesnė kaip 4 760 EUR.

Apygardos teismui arba Aukščiausiajam Teismui už apeliacinio skundo padavimą turi būti sumokėta 70 EUR valstybės rinkliava.

Valstybės rinkliava gali būti sumokama banko pavedimu į bet kurią Finansų ministerijos banko sąskaitą: banke „SEB Pank“, banko sąskaitos Nr. EE571010220229377229 (SWIFT: EEUHEE2X); banke „Swedbank“, banko sąskaitos Nr. EE062200221059223099 (SWIFT: HABAE2X); banke „Luminor“, banko sąskaitos Nr. EE221700017003510302 (SWIFT: RIKOEE22); banke „LHV Pank“, banko sąskaitos Nr. EE567700771003819792 (BIC/SWIFT: LHVBE22).

Jei teismo sprendimas, priimtas pagal Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, nėra vykdomas savanoriškai, vykdymo užtikrinimas priklauso [antstolių](#) kompetencijai.

Teismai, priimančys sprendimus dėl prašymų pagal Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą (žr. 1.2 punktą), turi galią imtis 23 straipsnyje nurodytų priemonių.

1.3 Formos

Supaprastintoms procedūroms taikytinų nacionalinių standartinių formų nėra.

1.4 Pagalba

Teisinė pagalba teikiama [Valstybės finansuojamos teisinės pagalbos įstatyme \(riigi õigusabi seadus\)](#) ir Civilinio proceso kodekso 18 skyriaus 6 poskyryje nustatyta tvarka. Sprendimas suteikti valstybės finansuojamą teisinę pagalbą priimamas remiantis atitinkamo asmens prašymu.

Prašymas suteikti valstybės finansuojamą teisinę pagalbą teismo proceso šaliai civilinėje byloje pateikiamas bylą nagrinėjančiam teismui arba teismui, turinčiam jurisdikciją ją nagrinėti.

Fizinis asmuo gali gauti valstybės finansuojamą teisinę pagalbą, jeigu tuo metu, kai jam reikia teisinės pagalbos, jo finansinė padėtis yra tokia, kad jis neišgali sumokėti už tinkamas teisines paslaugas, arba jeigu jis gali už teisines paslaugas sumokėti tik iš dalies arba mokėti dalimis, arba jeigu jo finansinė padėtis tokia, kad jis, sumokėjęs už teisines paslaugas, neišgalėtų patenkinti būtinųjų pragyvenimo poreikių.

Valstybės finansuojama teisinė pagalba teikiama fiziniam asmeniui, kuris tuo metu, kai pateikia teisinės

pagalbos prašymą, turi nuolatinę gyvenamąją vietą Estijos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba yra Estijos Respublikos ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės pilietis. Nuolatinė gyvenamoji vieta nustatoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012 12 20, p. 1) 62 straipsnį. Kitiems fiziniams asmenims teisinė pagalba teikiama tik jeigu jie pagal Estijai privalomą tarptautinį įsipareigojimą turi teisę ją gauti.

1.5 Įrodymų rinkimo taisyklės

Priešingai nei tada, kai ieškinys nagrinėjamas įprasto proceso tvarka, teismas byloje, kuri nagrinėjama supaprastinto proceso tvarka pagal Civilinio proceso kodekso 405 straipsnį, gali rinkti įrodymus ir savo iniciatyva. Teismas gali netaikyti teisinių nuostatų dėl įrodymų pateikimo ir rinkimo formos reikalavimų, taip pat įrodymais pripažinti įrodinėjimo priemones, kurios pateiktos be priesaikos, įskaitant proceso šalių pareiškimus.

Per dokumentinį procesą kaip įrodymai priimami tik proceso šalių pateikti dokumentai ir šalių parodymai, duoti prisiekus. Įrodymų pateikti galima tik pagal ieškinį dėl pinigų pagal vekselį ar čekį sumokėjimo, pagal ieškinį dėl hipotekos ar laivo hipotekos sandorio priverstinio vykdymo ir dėl to, ar dokumentas yra tikras, ar suklastotas. Jokių kitų įrodymų nepriimama ir į prieštaravimus neatsižvelgiama. Kitų reikalavimų ar priešpriešinių reikalavimų per dokumentinį procesą pateikti negalima. Norint įrodyti šalutinį reikalavimą, keliamą dėl vekselio ar čekio, pakanka tą reikalavimą pagrįsti.

Įrodymų rinkimo taisyklės nustatytos Civilinio proceso kodekso 25 skyriuje. Jeigu įstatymų nenustatyta kitaip, abi bylos šalys privalo įrodyti faktines aplinkybes, kuriomis grindžiami jų reikalavimai ir prieštaravimai. Jeigu įstatymų nenustatyta kitaip, šalys gali susitarti dėl kitokio įrodinėjimo pareigos priskyrimo, negu numatyta įstatymuose, ir susitarti dėl įrodymų, reikalingų tam tikriems faktams įrodyti, pobūdžio. Įrodymus pateikia proceso šalys. Teismas gali prašyti proceso šalių pateikti papildomų įrodymų. Jeigu proceso šalis, norinti pateikti įrodymus, pati jų pateikti negali, ji gali prašyti teismo surinkti įrodymus. Pateikdama įrodymus arba prašydama juos surinkti, proceso šalis turi paaiškinti, kuriuos iš bylai svarbių faktų ji nori įrodyti pateikdama įrodymus arba prašydama juos surinkti. Bet kokiame prašyme surinkti įrodymus taip pat turi būti pateikta informacija, reikalinga, kad būtų galima juos surinkti. Per ikiteisminį procesą teismas nustato šalims terminą, iki kurio jos turi pateikti įrodymus arba prašyti juos surinkti. Jeigu proceso šalies prašymas surinkti įrodymus atmetamas dėl to, kad ta šalis iš anksto nepadengė su įrodymų rinkimu susijusių išlaidų, kurias reikalavo padengti teismas, ta šalis neturi teisės prašyti, kad tokie įrodymai būtų surinkti vėliau, jeigu patenkinus šį prašymą tektų atidėti bylos nagrinėjimą.

Jeigu įrodymus reikia rinkti tokioje vietoje, kuri nepriklauso bylą nagrinėjančio teismo teritorinei jurisdikcijai, bylą nagrinėjantis teismas gali nuspręsti, kad teismui, kurio jurisdikcijos teritorijoje gali būti renkami įrodymai, turi būti pateiktas specialus prašymas atlikti procesinį veiksma. Tas specialus prašymas vykdomas laikantis prašomo procesinio veiksmo atlikimo procedūros. Proceso šalys informuojamos apie procesinio veiksmo atlikimo laiką ir vietą, tačiau šalies nedalyvavimas neužkerta kelio įvykdyti specialųjį prašymą. Procesinio veiksmo protokolas ir vykdant specialųjį prašymą surinkti įrodymai nedelsiant nusiunčiami bylą nagrinėjančiam teismui. Tuo atveju, kai dėl bylą nagrinėjančio teismo įrodymų rinkimo, atliekamo pagal specialų prašymą, kyla ginčas ir tolesnis įrodymų rinkimas priklauso nuo to ginčo sprendimo, tačiau to ginčo negali išspręsti teismas, nagrinėjantis konkretų klausimą pagal specialųjį prašymą, ginčą išsprendžia pagrindinę bylą nagrinėjantis teismas. Jeigu specialųjį prašymą vykdantis teismas mano, kad bylos sprendimo sumetimais būtų tikslinga perduoti įrodymų rinkimo procesą kitam teismui, jis dėl to pateikia prašymą tam teismui ir apie tai informuoja proceso šalis.

Užsienio šalyje pagal tos šalies įstatymus surinkti įrodymai gali būti naudojami civiliniame procese Estijoje, nebent procesinis veiksmas, atliktas renkant tuos įrodymus, prieštarautų Estijos civilinio proceso principams. Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1783 dėl valstybių narių teismų bendradarbiavimo renkant įrodymus civilinėse ar komercinėse bylose, užsienio teismui renkant įrodymus gali atvykti ir dalyvauti Estijos teismo kolegija, paprašiusi surinkti įrodymus šiame reglamente nustatyta tvarka, arba to teismo pavedimu veikiantis teisėjas. Taip renkant įrodymus, proceso šalys, jų atstovai ir ekspertai gali dalyvauti tiek pat, kiek jie gali dalyvauti renkant įrodymus Estijoje. Tais atvejais, kai pagal Reglamento 19 straipsnio 3 dalį Estijos teismui leidžiama tiesiogiai rinkti įrodymus kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, renkant įrodymus gali dalyvauti bylą nagrinėjanti teismo kolegija, pagal pavedimą veikiantis teisėjas arba to teismo paskirtas ekspertas.

Kai įrodymus reikia rinkti už Europos Sąjungos ribų, teismas įrodymus rinkti prašo per kompetentingą instituciją

pagal Konvenciją dėl įrodymų civilinėse arba komercinėse bylose paėmimo užsienyje. Teismas įrodymus užsienio šalyje gali rinkti ir veikdamas per ambasadorių arba įgaliotąjį konsulinį pareigūną, atstovaujantį Estijos Respublikai toje šalyje, jei tai nedraudžiama pagal tos šalies įstatymus.

Proceso šalis, pateikusi įrodymus arba prašiusi juos surinkti, gali atsisakyti įrodymų arba juos atsiimti tik jeigu su tuo sutinka kita šalis, nebent įstatymų būtų nustatyta kitaip.

1.6 Rašytinė procedūra

Taikant supaprastintą procesą, byla gali būti nagrinėjama rašytinio proceso tvarka. Teismas užtikrina, kad būtų gerbiama proceso šalių pagrindinės teisės ir laisvės ir pagrindinės procesinės teisės, ir išklauso šalį, jei ji to prašo. Tam nebūtina surengti teismo posėdžio. Teismas gali atsisakyti rašytinio ikiteisminio proceso arba teismo posėdžio.

Taikant dokumentinį procesą, byla gali būti nagrinėjama rašytinio proceso tvarka, jei šalys su tuo sutinka.

1.7 Sprendimo turinys

Teismo sprendimą sudaro įžanginė, rezoliucinė, aprašomoji ir motyvuojamoji dalys. Per supaprastintą procesą teismas gali priimti sprendimą be aprašomosios ar motyvuojamosios dalies. Kai teismas nagrinėja ieškinį supaprastinto proceso tvarka, jam sprendimo aprašomojoje dalyje pakanka nurodyti tik teisinius pagrindus ir įrodymus, kuriais jis pagrindė savo išvadą.

Apylinkės teismas, priimantis sprendimą byloje, nagrinėtoje supaprastinto proceso tvarka, gali nurodyti, kad leidžia pateikti apeliacinį skundą dėl sprendimo. Paprastai teismas leidžia apskūsti sprendimą, jeigu mano, kad apeliacinio teismo sprendimas yra reikalingas siekiant gauti apygardos teismo nuomonę teisės klausimu. Suteikiamo leidimo apskūsti sprendimą pagrįsti nereikia.

Per dokumentinį procesą ieškinys atmetamas, jeigu ieškovas nepagrindė savo reikalavimo naudodamas per dokumentinį procesą leidžiamus įrodymus. Tokiu atveju ieškinys gali būti iš naujo pateikiamas įprasto proceso tvarka. Jeigu, nepaisant atsakovo prieštaravimų, teismas patenkina ieškinį per dokumentinį procesą, jo priimamame sprendime atsakovui paliekama teisė ginti savo teises ateityje. Apskundimo ir priverstinio vykdymo atžvilgiais teismo sprendimas su išlyga laikomas galutiniu sprendimu. Jeigu prieštaravimas, kuris galėtų būti pateiktas taikant dokumentinį procesą, išsprendžiamas teismo sprendimu su išlyga, vėliau atsakovas tą prieštaravimą gali iš naujo pateikti tik jei tas teismo sprendimas su išlyga panaikinamas arba iš dalies pakeičiamas.

1.8 Išlaidų atlyginimas

Bendrieji principai

- Ieškinio išlaidas padengia pralaimėjusi šalis.
- Pralaimėjusi šalis kitai šaliai atlygina, be kita ko, visas būtinas neteismines dėl teismo proceso patirtas išlaidas. Šalims atlyginamos visos neteisminės išlaidos, kurios būtų atlygintos liudytojui, įskaitant prarasto uždarbio ar kitų nuolatinių pajamų kompensavimą, tuo pačiu pagrindu ir tiek pat, kaip ir liudytojams.
- Bylos šalies teisinio atstovo procesinės išlaidos atlyginamos pagal tas pačias taisykles kaip ir bylos šalies procesinės išlaidos.
- Teismas gali nurodyti bylos šalims pačioms padengti visas arba dalį išlaidų, jeigu nurodyti pralaimėjęs šaliai padengti kitos šalies išlaidas būtų labai neteisinga arba nepagrįsta.
- Jeigu ieškinys patenkinamas iš dalies, šalys procesines išlaidas padengia lygiomis dalimis, nebent teismas procesines išlaidas paskirstytų padengti pagal tai, kiek ieškinys yra patenkintas, arba nurodytų šalims pačioms padengti visas arba dalį procesinių išlaidų.

1.9 Galimybė apskūsti sprendimą

Per supaprastintą procesą priimamo sprendimo rezoliucinėje dalyje teismas nurodo apskundimo taisykles ir terminą. Apeliacinis skundas dėl teismo sprendimo, priimto per supaprastintą procesą, gali būti paduotas įprasto proceso tvarka. Apygardos teismas gali nagrinėti apeliacinį skundą taikydamas supaprastintą procesą, nepriklausomai nuo to, ar apylinkės teismas tai leido, ir apeliacinį skundą galima paduoti nepriklausomai nuo to, ar apylinkės teismas tai leido. Apygardos teismas negali palikti apeliacinio skundo neišnagrinėto vien dėl

taikomos supaprastinto proceso tvarkos.

Apeliacinis skundas dėl teismo sprendimo, priimto per dokumentinį procesą, gali būti paduotas įprasto proceso tvarka.

Bylos šalis ir trečiasis asmuo, pareiškiantis savarankišką reikalavimą, gali apskųsti pirmosios instancijos teismo sprendimą. Trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiško reikalavimo, gali paduoti apeliacinį skundą Civilinio proceso kodekso 214 straipsnio 2 dalyje nustatytais sąlygomis.

Apeliacinio skundo paduoti negalima, jeigu abi šalys yra teismui pateiktu prašymu atsisakiusios teisės jį paduoti.

Apeliacinį skundą galima paduoti per 30 dienų nuo teismo sprendimo įteikimo apeliantui, bet ne vėliau kaip per 5 mėnesius nuo pirmosios instancijos teismo sprendimo paskelbimo.

Jeigu iki apeliacinio skundo pateikimo termino pabaigos byloje priimamas papildomas sprendimas, apskundimo terminas, taip pat ir pradinio sprendimo atžvilgiu, pradedamas skaičiuoti nuo papildomo sprendimo priėmimo dienos. Tais atvejais, kai į sprendimą, priimtą be aprašomosios ar motyvuojamosios dalies, įtraukiama trūkstama dalis, apeliacinio skundo pateikimo terminas pradedamas iš naujo skaičiuoti nuo tos dienos, kurią priimamas išsamus (papildytas trūkstamomis dalimis) sprendimas.

Apeliacinio skundo pateikimo terminas gali būti sutrumpintas arba gali būti pratęstas iki 5 mėnesių nuo sprendimo paskelbimo, jeigu bylos šalys dėl to susitaria ir apie tai informuoja teismą.

Apeliacinio proceso šalis gali Aukščiausiajam Teismui pateikti kasacinį skundą dėl apygardos teismo sprendimo, jei apygardos teismas iš esmės pažeidė proceso teisės nuostatą ar netinkamai taikė materialinės teisės nuostatą. Trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiško reikalavimo, gali paduoti kasacinį skundą Civilinio proceso kodekso 214 straipsnio 2 dalyje nustatytais sąlygomis.

Kasacinio skundo paduoti negalima, jeigu abi šalys yra teismui pateiktu prašymu atsisakiusios teisės paduoti apeliacinį skundą.

Kasacinį skundą galima paduoti per 30 dienų nuo teismo sprendimo įteikimo apeliantui, bet ne vėliau kaip per 5 mėnesius nuo apygardos teismo sprendimo paskelbimo.

■ Paskutinis naujinimas: 31/12/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.